

Rapport plan van aanpak voor SMP

Gemeente Beesel

Status van het

document:

Definitief

Datum: 20-05-2025

Sweco Nederland B.V.

Onderwerp

Projectnummer

Klant

Auteur

Gecontroleerd door

Vrijgegeven door

Datum

Versie

Handelsregister 30129769

Plan van aanpak voor SMP

51027769

Gemeente Beesel

Femke Kiggen

Michelle Pijpers

Roel Bouten

20-05-2025

D1

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Aanleiding en doel	2
	2.1 Verbodsbepalingen	2
	2.2 Werkzaamheden	3
3	Gebiedsafbakening.....	4
4	Nulmeting	5
	4.1 Populatie-inschatting en verkenning	6
	4.1.1 Literatuur onderzoek.....	6
	4.1.2 Verkennend gebiedsdekkend onderzoek (Potentie analyse)	6
	4.2 Soortgericht veldonderzoek	7
5	Monitoringsplan	9
6	Management- en administratieplan	9
7	Gebiedsvergunning	9
	7.1 Overleg met de provincie Limburg	10

1 Inleiding

De gemeente Beesel wil het verduurzamen van de woningen in hun gemeente versnellen. Voor het verduurzamen en renoveren van woningen is er echter al snel een vergunning op de Omgevingswet nodig vanuit de provincie Limburg in verband met de aanwezigheid van beschermde soorten zoals huismussen, zwaluwen en vleermuizen. De gemeente Beesel wil een soortmanagementplan (SMP) laten opstellen om in één keer een gebiedsvergunning aan te vragen voor de gehele gemeente Beesel. Er zijn echter diverse vormen van een SMP, waardoor diverse keuzes in het voorbereidingstraject van een SMP gemaakt dienen te worden.

Gezien de grootte en complexiteit van een SMP, is het komen tot een concreet plan van aanpak wenselijk. In onderhavige plan van aanpak komen de volgende zaken terug:

1. aanleiding en doel van het SMP en de gebiedsvergunning;
2. afbakening gebieden, werkzaamheden en soorten;
3. opzet methodiek van nulmeting;

Op hoofdlijnen zal ook ingegaan worden op de volgende onderdelen, welke pas specifiek uitgewerkt worden in het SMP:

4. uitwerken juridische kaders en wettelijke eisen (verbodsbepalingen);
5. ambitie en lange termijn visie van de gemeente;
6. effectbepaling en staat van instandhouding (op basis van de nulmeting);
7. mitigatie- en compensatieplan (*randvoorwaarden waar de maatregelen aan moeten voldoen per soort en functie, beschrijving van de mogelijke maatregelen voor mitigatie en compensatie, prioritering van de keuze mogelijkheden van maatregelen, geografische spreiding van de maatregelen, boring van voldoende variatie in de maatregelen per soort en functie, beschrijving van de effectief bewezen en van de experimentele maatregelen, verhouding en plaatsing van de maatregelen ten opzichten van aanwezige soort-functie combinaties, compensatie en verbetering van het leefgebied (ecologisch "plus"), beheerplan voor de leefgebieden, ecologisch werkprotocol en logboek*);
8. monitoringsplan;
9. management- en administratieplan

In overleg met de gemeente Beesel en de provincie Limburg is de invulling van het plan van aanpak besproken en in onderhavige rapportage nader uitgewerkt.

handelingen op kunnen treden tijdens verduurzaming en verbouwwerkzaamheden, waardoor een vergunning voor flora- en fauna-activiteiten noodzakelijk kunnen zijn.

Tabel 1.1 Overzicht van verbodsbepalingen waarvoor onder afdeling 11.2 van het Bal een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Soorten	Beschermingsregime	Verbodsbepalingen
Huismus, huiszwaluw en gierzwaluw	Vogelrichtlijn, 11.37 Bal	Vernielen van nestplaatsen van vogels (artikel 11.37 lid 1 onder b Bal)*
Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis	Habitatrichtlijn, 11.46 Bal	Vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen artikel 11.54 lid 1 onder d Bal en verstoren van vleermuizen artikel 11.46 lid 1 aanhef en onder b Bal.

* Voor het verstoren van vogels verbod onder artikel 11.37 lid 1 onder d indien de svi in gevaar komt, kan geen omgevingsvergunning worden afgegeven in verband met artikel 11.37 lid 3, omdat voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit de staat van instandhouding niet in gevaar mag komen en dientengevolge ook niet zal komen. Voor het vangen of doden van vogels of vleermuizen of het wegnemen van eieren, wordt voor onderhoud, renovatie of sloop in principe geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit afgegeven.

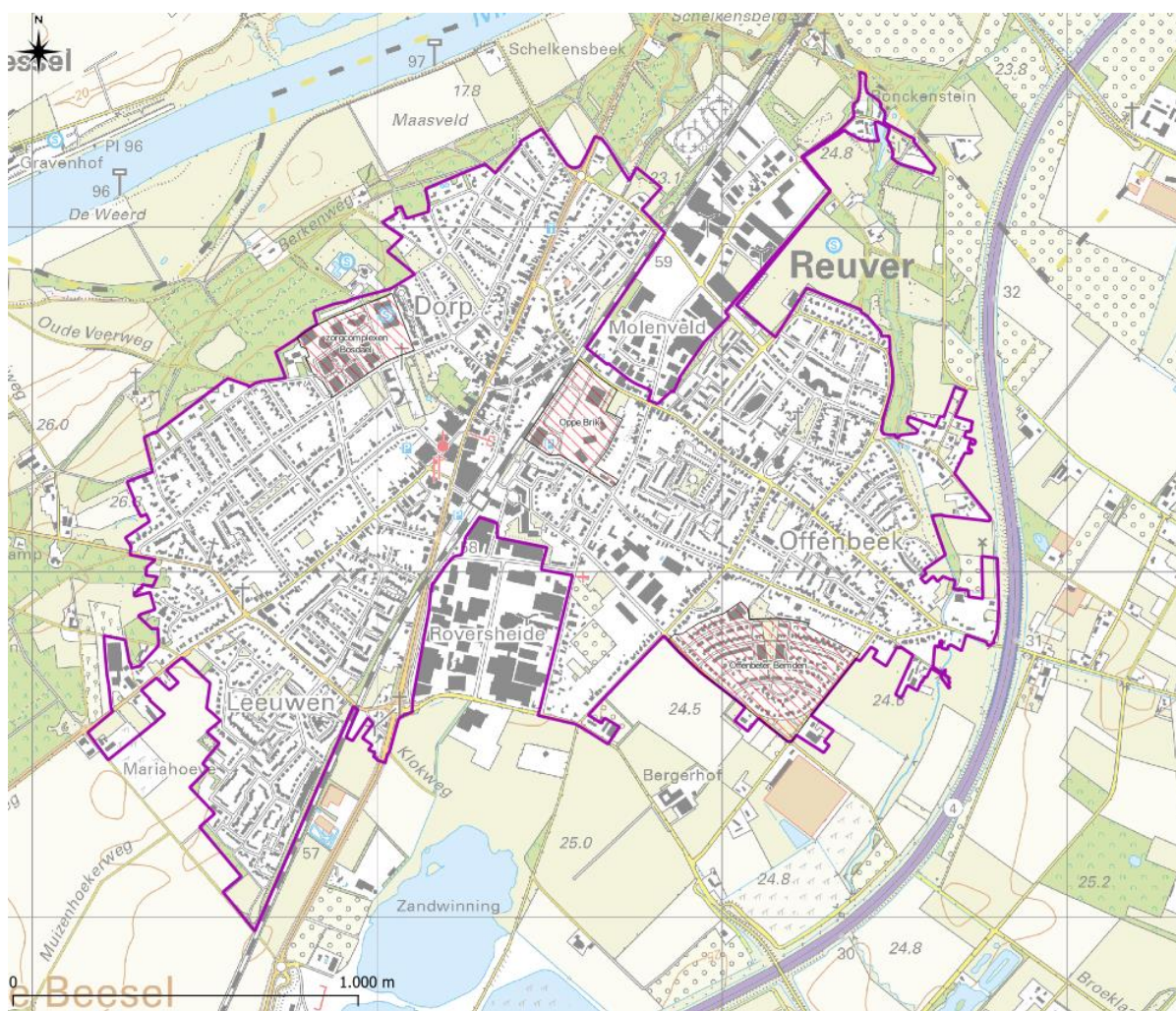
2.2 Werkzaamheden

De gemeente Beesel wil bij ruimtelijke ingrepen de volgende activiteiten onderbrengen in een SMP:

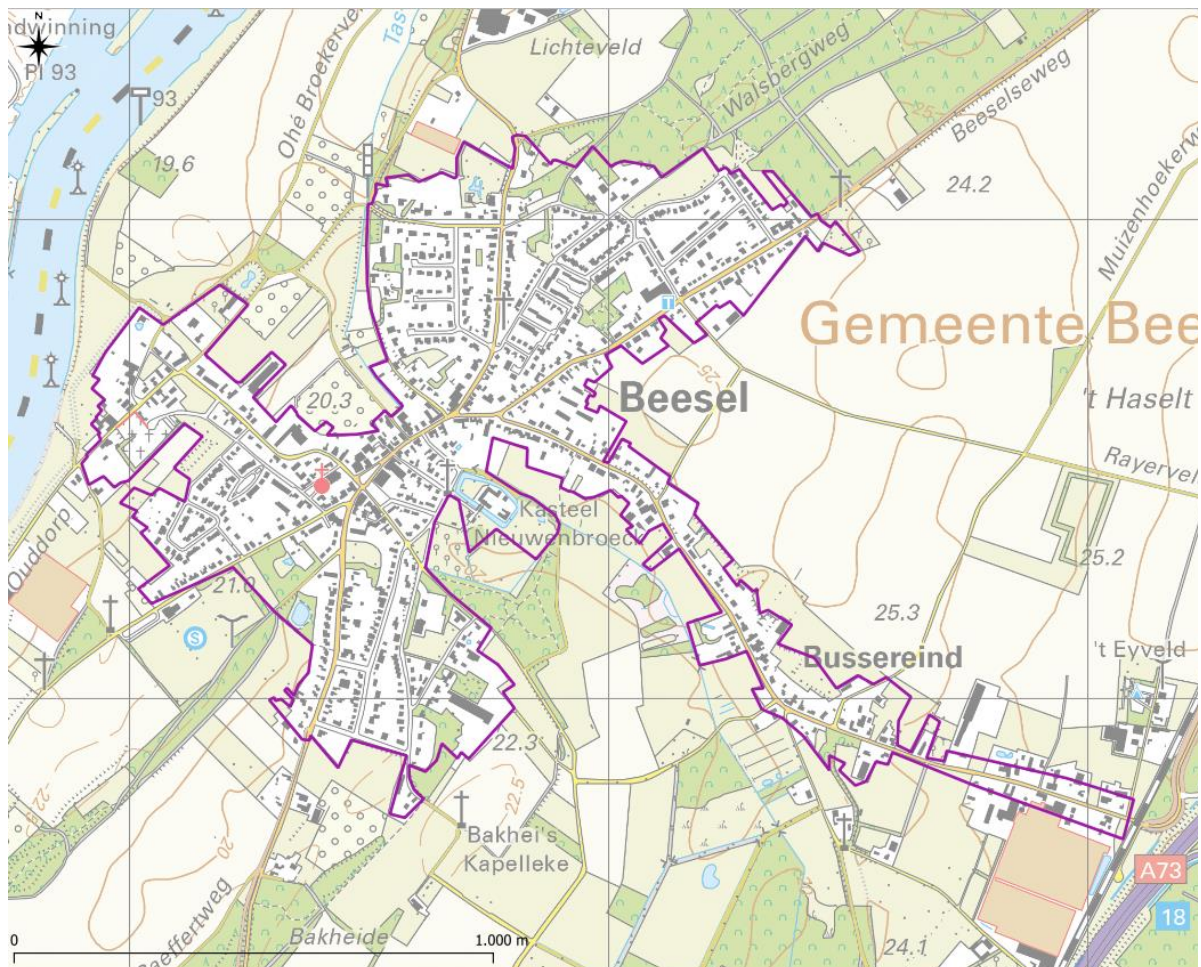
- Onderhoud aan gevels (herstel van voegwerk en metselwerk, schoonspuiten en impregneren van gevels);
- Onderhoud aan daken en goten (reparatie aan dakbedekkingen, goten en afwatering, reparatie van installaties op het dak, vervangen kapotte dakpannen, reparatie aan dakrand, boeiboord en/of goot en schoonmaken goten);
- Schilderwerkzaamheden aan de buitenzijde (schuren, stoppen en schilderen van houtwerk en muren, Schilderwerk aan gevelstucwerk, beton en metaal, herstelwerk aan hout en beton (houtrot herstel, betonrot);
- Plaatsen van steigers (Plaatsen van steigers voor en/of tegen gebouwen, inzet van rolsteiger, hoogwerker);
- Snoeien en verwijderen van gevebegroeiing (snoeien van gevelbegroeiing om renovatie en verduurzaming van de woning uit te kunnen voeren. Het groen wordt direct na afloop van de werkzaamheden hersteld);
- Renoveren en verduurzamen (renovatie- en verbouwwerkzaamheden, spouwmuurisolatie, dakisolatie, vervanging bestaand glas voor HR++-glas, vloer- of kruipruimte isolatie, vervangen van voegwerk, vervangen kozijnen, vervangen gevelbetimmering, vervangen van dakbedekkingen, goten en afwatering, vervangen van installaties op het dak en vervangen van dakrand, boeiboord en/of goot);
- Plaatsen van dakkappen;
- Plaatsen van zonnepanelen.

3 Gebiedsafbakening

Het onderzoeksgebied betreft het stedelijk gebied (bebouwde kom) van gemeente Beesel met de drie woonkernen Offenbeek, Reuver (figuur 3.1) en Beesel (figuur 3.2). Deze woonkernen beslaan samen circa 6.600 woningen. De bedrijventerreinen 'Molenveld' en 'Roversheide' zijn uitgesloten van het onderzoeksgebied. Verder zijn er drie deelgebieden (zorgcomplexen Bosdael, Oppe Brink en Offenbeker Bemden) eveneens van het onderzoeksgebied uitgesloten. De gebouwen in deze drie deelgebieden dateren uit de jaren 1999 tot 2024 waarvoor verduurzaming niet aan orde is.

Figuur 3.1 Onderzoeksgebied (paars omkaderd) in de kernen Reuver en Offenbeek. Rood gearceerd zijn de drie deelgebieden (zorgcomplexen Bosdael, Oppe Brink en Offenbeker Bemden) die uitgesloten zijn van het plangebied..

Figuur 3.2 Onderzoeksbied (paars gearceerd) in de kern Beesel.

4 Nulmeting

De gemeente Beesel neemt de volgende soorten op in het SMP: huismus, huiszwaluw, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis. De overige vleermuissoorten zijn volgens de NDFF verspreidingsatlas en de koloniekkaart meervleermuis van het Netwerk Groene Bureaus niet in de omgeving van Beesel en Reuver waargenomen of worden niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat.

Voor het SMP is het essentieel om een gerichte inventarisatie uit te voeren naar de ecologische functies van eerder genoemde soorten, waarbij de verschillende type verblijfplaatsen,

foerageergebieden en vliegroutes in kaart worden gebracht. Om dit in kaart te brengen dienen de werkzaamheden uitvoeren te worden conform de protocollen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), waaronder de Richtlijn Vleermuisonderzoek Grote Gebieden Versie 3.0 (NGB en Zoogdiervereniging, februari 2023). Deze richtlijn geldt enkel voor de algemeen voorkomende vleermuissoorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger). Voor de gewone grootoorvleermuis is de zoogdiervereniging en het NGB momenteel bezig met het opstellen van een aanvullende module voor onderzoek in grote gebieden. Deze aanvullende richtlijn is noodzakelijk vanwege de lage trefkans van deze soort en het feit dat zij een zeer zachte sonar gebruikt. Hierdoor is het gebruik van gangbare onderzoeksmethode, zoals fietsroutes met batdetectors, weinig effectief voor het betrouwbaar vaststellen van de aanwezigheid van deze soort. Als het onderzoek naar de gewone grootoorvleermuis wordt opgestart voordat er een richtlijn of protocol is opgesteld zal er een methode moeten worden uitgewerkt die gericht is op de ecologie van deze soorten. De provincie Limburg geeft momenteel wel al aan dat ten aanzien van gewone grootoorvleermuis additionele zoldertellingen bij gebouwen met hoge potentie noodzakelijk is.

4.1 Populatie-inschatting en verkenning

Onderdeel van potentieanalyse en verkenning is een beschrijving van het literatuuronderzoek. Literatuuronderzoek vormt naast verkennend gebiedsdekkend onderzoek, de basis van nulmeting.

4.1.1 Literatuur onderzoek

Het onderzoek bestaat uit het verzamelen van alle beschikbare informatie over de te onderzoeken soorten binnen de gemeenten. Het gaat hierbij in eerste instantie om recente bevindingen en resultaten (afgelopen 10 jaar). Verschillende bronnen en stakeholders (zoals woningcorporatie Nester) worden hiervoor geraadpleegd:

- database van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) met waarnemingen afkomstig uit de afgelopen 10 jaar;
- gemeente Beesel wordt gevraagd welke werkgroepen met inventarisatie-data te benaderen zijn;
- de door de gemeente en provincie Limburg uitgevoerde onderzoeken en gegevens van de afgelopen 5 jaar;
- de door de woningcorporaties uitgevoerde onderzoeken en gegevens van de afgelopen 5 jaar

4.1.2 Verkennend gebiedsdekkend onderzoek (Potentie analyse)

Middels gebiedsdekkend onderzoek worden voorspellingen gedaan om de geschiktheid en de potentie van de structuren en de leefgebieden voor de beschermde soorten in het plangebied te bepalen. Hiervoor wordt ingeschat in welke gebouwen, gebouwbewonende soorten verwacht worden (potentie voor verblijf-, nest- en rustplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde vogels). Daarvoor kunnen de dorpskernen in clusters worden ingedeeld. De potentieanalyse kan worden uitgevoerd middels een zogenaamd geschiktheidsscan. De geschiktheidscriteria worden per soort bepaald en gebaseerd op algemene ecologische kennis, verspreidingsgegevens, literatuuronderzoek en expert judgement. De analyse van de fysieke kenmerken van de gebouwen wordt gedaan op basis van digitale gegevens (zoals BAG en AHN). Uit de analyse komt de potentie die een gebouw/cluster heeft om als verblijfplaats te dienen. In het model kan bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt worden in verschillende (drie) klassen, namelijk: hoge, middel en lage potentie/kans op aanwezigheid van

beschermde soorten in een gebouw. Een hoge kans op aanwezigheid wordt voorspeld als zowel de omgeving als het gebouw geschikt zijn. Mocht de omgeving niet geschikt zijn maar het gebouw wel, dan is de kans op aanwezigheid middelhoog. Wanneer het gebouw ongeschikt is, is de kans op aanwezigheid altijd laag.

4.2 Soortgericht veldonderzoek

Voor elke te onderzoeken soort(groep) wordt minimaal de uitvoering volgens de vastgestelde inventarisatieprotocollen van NGB en Sovon gehanteerd. De grootte van de onderzoeksgebieden worden gebaseerd op de afstand die een waarnemer per fiets (7,5-10 km/uur) op een veilige wijze in een uur kan afleggen, volgens de richtlijn vleermuisonderzoek grote gebieden (Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, 2024) en volgens Gebiedenprotocol Gierzwaluw (Sovon-rapport 2023/105)

Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger)

Elk deelgebied wordt door één waarnemer onderzocht middels vier rondes bestaande uit in totaal elf bezoeken. Deze onderzoeksopzet is beschreven in de Richtlijn Vleermuisonderzoek Grote Gebieden (NGB en Zoogdierverseniging, 10 januari 2024). De waarnemer werkt met een batdetector met opnamemogelijkheid (bijvoorbeeld Elekon Batlogger M). De onderzoeksinspanning is erop gericht om kraamverblijfplaatsen, grote zomerverblijfplaatsen, paarterritoria, paarverblijfplaatsen, (massa)winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden in kaart te brengen. Alle deelgebieden worden op de fiets onderzocht door ecologen met aantoonbare ervaring (de provincie Limburg hanteert voor de uitvoering ook juniorecologen zolang ze begeleid worden door een ervaren ecooloog en dat de data wordt verwerkt door een ervaren ecooloog), wat betreft vleermuisonderzoek, conform de eisen als gesteld in de Richtlijn Vleermuisonderzoek Grote Gebieden. Wanneer tijdens de rondes in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli) zwermgedrag van vleermuizen wordt waargenomen zal binnen 24/48 uur een telronde worden uitgevoerd om het aantal individuen in het gebouw te tellen. De telrondes kunnen ook door junioren worden uitgevoerd.

De werkzaamheden conform de richtlijn geven voor de gewone grootoorvleermuis onvoldoende onderbouwing/informatie. In het protocol is opgenomen dat voor aanvullende soorten (buiten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) een aanvullende inspanning benodigd is.

Andere vleermuissoorten

Bij het aantreffen van een andere vleermuissoort (dan de soorten die onderzocht worden) wordt zo spoedig mogelijk contact opgenomen met de opdrachtgever. Tijdens een overleg wordt besproken wat de consequenties hiervan zijn. De consequenties worden tevens afgestemd met de provincie Limburg, om te kijken of het bevoegd gezag hier aanvullende eisen aan stelt.

Huismus (1 april – 15 mei)

Voor de nulmeting van de huismus worden zingende dieren geïnventariseerd. Deze inventarisatie vindt bij gunstige weersomstandigheden. Tellingen van deze mannetjes geven een goed beeld van de omvang van de populatie. De mannetjes worden geteld voor de populatiebepaling en

waarschijnlijke/bekende nestlocaties worden genoteerd. Tevens wordt de essentiële leefomgeving in kaart gebracht zoals schuilplaatsen in groene elementen in de directe omgeving van de nestplaatsen.

Gierzwaluw (15 mei – 15 juli)

Het veldonderzoek bestaat uit één verkennende ronde in het gehele onderzoeksgebied en twee verdiepende rondes per teleenheid. De onderzoeksopzet is beschreven in Gebiedenprotocol Gierzwaluw (Sovon-rapport 2023/105). Het verkennend onderzoek is gericht op het vinden van de kolonies. Het verkennend veldonderzoek vindt plaats in de periode 15 mei tot en met 15 juni, waarbij de periode 1 juni tot en met 15 juni de meest geschikte tijd is. Het verdiepend onderzoek richt zich met name op het registreren van de nestplaatsen (plekken, typen, aantal) binnen de kolonies. Het verdiepend veldonderzoek dient plaats te vinden bij gunstige weersomstandigheden in de periode van 1 juni tot en met 15 juli en de focus ligt bij beide tellingen op nestindicerend gedrag, dus in- en uitvliegen, kopje of geluid uit nest, duidelijke poepsproten van Gierzwaluw, en giervluchten/laagvliegers.

Huiszwaluw (10 juni – 10 augustus)

Voor de nulmeting van de huiszwaluw wordt overdag nesten geteld conform de telrichtlijnen van Sovon. Bewoonde nesten zijn herkenbaar aan goede conditie, in- en uitvliegende oude vogels of al dan niet uit de nestopening kijkende jongen (uitwerpselen onder de nesten). Soms kunnen ze ook in kunstnesten broedend. Middels tellingen van huiszwaluwnesten wordt een goed beeld verkregen van het aantal broedparen.

Overige soorten

Gedurende de onderzoeken naar vogels en vleermuizen worden waarnemingen van 'overige soorten' ook genoteerd. Het betreffen soorten als de steenmarter, zwarte roodstaart, spreeuw en andere opvallende soorten. Informatie van de verspreiding van deze soorten biedt een aanvullende bijdrage aan de duurzaamheid en natuurbewustzijn van de gemeente. Deze gegevens worden tevens gedeeld met de NDFF.

5 Monitoringsplan

Tijdens de looptijd van het SMP en de gebiedsvergunning is monitoring benodigd om te onderzoeken hoe de desbetreffende populaties zich ontwikkelen, of de voorgestelde maatregelen effectief zijn en of de staat van instandhouding (svi) van de beschermde soorten is gewaarborgd en is verbeterd. Dit is van belang om te kunnen schakelen wanneer er onverwachte negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Eventueel wordt het soortenmanagementplan naar aanleiding van de monitoringsresultaten waar nodig aangepast qua werkwijze en uit te voeren maatregelen.

De monitoringsopgave zal zich enerzijds richten op een korte termijn monitoring, welke zorgt voor eventueel nodige bijsturing. Tevens zal er trendonderzoek naar de verschillende soorten worden uitgevoerd, waarmee de lokale populatie gevolgd kan worden. De fluctuatie in populaties is echter ook een natuurlijk fenomeen en wordt niet per definitie veroorzaakt door de toegepaste maatregelen en de ruimtelijke ingrepen. Daarom wordt voor de borging van de svi gekeken naar de trend over meerdere jaren en wordt dit vergeleken met andere, soortgelijke gebieden en met de landelijke svi en trends. Door de svi's met andere gebieden te vergelijken, wordt er op deze manier geen onterechte lokale conclusie getrokken.

6 Management- en administratieplan

Bij een SMP zijn veel actoren en processen betrokken. Om dit in goede banen te leiden, dient de gemeente Beesel een gedegen management- en administratieplan op te stellen. In dit plan worden processen, communicatielijnen en verantwoordelijkheden beschreven. Daarnaast zorgt een gestructureerde administratie voor overzicht en balans binnen een project. Zo zal tevens een GIS-database opgezet moeten worden waarin overzicht wordt bewaard over reeds uitgevoerde tijdelijke en permanente maatregelen, uitgevoerde acties voor versterken van de aanwezige populaties en locaties en globale planning van projecten). Tevens dient ook een logboek en meldingen aan handhaving en bevoegd gezag opgesteld te worden en een draaiboek wie de administratie bijhoudt en hoe de communicatie verloopt.

7 Gebiedsvergunning

De provincie Limburg gaan uiteindelijk over de goedkeuring van het SMP. Daarom is de provincie Limburg ook betrokken in onderhavige plan van aanpak. De stukken ten behoeve van de vergunningaanvraag zullen voldoen aan de huidige juridische kaders en wettelijke eisen.

7.1 Overleg met de provincie Limburg

Op 9 juli 2024 heeft er een overleg plaatsgevonden bij de provincie Limburg tussen de beleidsmedewerkers van de provincie Limburg (aanwezig de heer J. Reumkens en mevrouw P. Janssen, medewerkers van de gemeente Beesel (aanwezig de heer G. Claessens en mevrouw S. Killaars) en ecologen van Econsultancy (aanwezig mevrouw M. Pijpers en mevrouw F. Kiggen). Tijdens dit overleg is onderhavige plan van aanpak besproken. Tijdens het overleg zijn beknopt de volgende punten genotuleerd:

- Het plan van aanpak betrof een beknopte uitwerking. Doch zijn alle onderdelen beknopt beschreven of dienen na het overleg en feedback van de beleidsmedewerkers verder aangevuld te worden, (*Bij nulmeting - Potentieanalyses moet in het plan van aanpak uitgebreider beschreven worden, aantoonbare ervaring – mag ook junior ecooloog zijn die backup heeft van ervaren ecooloog. Data moet gecontroleerd worden door een ervaren ecooloog bekeken worden. Onderbouwen waarom niet andere vleermuissoorten meegenomen worden zoals ingekorven vleermuis, baardvleermuis, grijze grootovleermuis, Brandts vleermuis, watervleermuis*)
- SPUK stelt verplichting dat het volledig stedelijk gebied van één gemeente wordt onderzocht. Dit is verplicht vanuit het rijk. Dit betekent dat de bedrijventerreinen en zorgcomplexen die in hoofdstuk 3 buiten beschouwing zijn gelaten ook onderzocht moeten worden. De heer J. Reumkens heeft de vraag bij ander provincies uitgezet hoe hun hiermee omgaan;
- Uitvoering van sloop kan meegenomen worden, maar gemeente Beesel geeft aan dat het niet nodig is. Bij sloop zijn andere werkzaamheden benodigd;
- Woningen in bezit van coöperatie Nester zijn 3 a 4 jaar geleden onderzocht en zal vanwege de 'houdbaarheidsdatum' van de rapportages opnieuw onderzocht moeten worden;
- Aandacht dat protocollen kunnen worden aangepast en daardoor kan definitief niet altijd geldig zijn.
- Deadlines van subsidies zijn uitgesteld door het rijk.